

Võru maakonnas, Rõuge vallas, Villike külas, Luhtmaa kinnistul (registriosa nr 1158341, katastritunnus 49301:003:1022, edaspidi Luhtmaa kinnistu) harvendus- ja sanitaarraiete keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes OÜ Vaseten volitatud esindaja Peter Jansoni poolt 16.04.2024 esitatud metsateatisest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 8¹, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ otsustab **Keskkonnaamet**:

1.1. Jätta algatamata Luhtmaa kinnistu eraldistel 9 (0,76 ha) kavandatud harvendusraie ning eraldistel 12 (1,17 ha) ja 13 (1,29 ha) sanitaarraiete keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2. Raiete registreerimisel arvestada järgmiste keskkonnameetmetega:

1.2.1 Kavandatud raietel eraldisel 9 ei ole Korva ojale olulist mõju, kui veekaitsevööndis alusmetsa ja põõsarinnet ei eemaldata, veekogusse ja veekaitsevööndisse raidmeid ei jäeta, veekogust läbi ei sõideta, roopaid ei tekitata ning mootorsõidukitega kaldaid ei kahjustata.

1.3. Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded.

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1. OÜ Vaseten volitatud esindaja Peter Janson esitas 16.04.2024 Keskkonnaametile metsateatised, millega teatas kavandatavast harvendusraiest eraldisel 9 mahuga 10 tm ning sanitaarraietest eraldistel 12 ja 13 kokku mahuga 20 tm. Metsateatised on kantud metsaressursi arvestuse riiklikusse registrisse nr-te 50000999026, 50000999022 ja 50000999024 all. Kavandatud raiete ala paikneb Peetri jõe looduslalal ning Peetri jõe maastikukaitseala Peetri jõe piiranguvööndis.

2.2. Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust ja asjaomase asutuse seisukohast (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJS § 11 lõikes

2 sätestatud tähtajast (otsus on tehtud 15 tööpäeva jooksul arvates KeHJS § 6¹ lõikes 1 nimetatud teabe saamisest).

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lõige 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1. Kavandatav tegevus

3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Eraldisel 9 kavandatakse harvendusraiet kokku 0,76 ha suurusel alal, kokku raiemahuga 10 tm. Eraldistel 12 ja 13 kavandatakse sanitaarraiet kokku 2,46 ha suurusel alal, kokku raiemahuga 20 tm. Harvendusraiet tehakse metsa väärtuse tõstmiseks, metsa tiheduse ja koosseisu reguleerimiseks ning lähitulevikus väljalangevate puude puidu kasutamise võimaldamiseks. Sanitaarraiet tehakse metsa sanitaarse seisundi parandamiseks ja ohuallikat mittekujutavate surevate või surnud puude puidu kasutamise võimaldamiseks.

3.1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

Luhtmaa kinnistu asub Võru maakonnas, Rõuge vallas. Kavandatud raie jääb alale, kus kehtib 2011. aastal kehtestatud Mõniste valla üldplaneering, millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Raie eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatud raiete käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja¹ §-s 19 sätestatuga.

3.1.4. Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietööl saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

¹ Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

Raietöödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8. Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1. Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Luhtmaa kinnistu sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, maaüksus asub hajaasustus piirkonnas.

Raietega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

3.2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raicalal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Eraldised 9, 12 ja 13 asuvad jänesekapsa kasvukohatüübis. Eraldisel 9 kasvab keskealine kuusik. Eraldisel 12 kasvab valmiva metsa ealine kaasik. Eraldisel 13 kasvab valmiva metsa ealine kuusik.

3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatud raie otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raie läbi viiakse.

Harvendus- ja sanitaarraie langiga piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta keskkonna vastupanuvõimet. Raiet kavandatakse metsamaastikus, raie on kavandatud Korva oja kalda piiranguvööndis, alal ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

Kavandatud raieala jääb Peetri jõe maastikukaitseala Peetri jõe piiranguvööndisse. Peetri jõe maastikukaitseala kaitse-eesmärgid on loetletud Peetri jõe maastikukaitseala kaitse-eeskirjas.² Tingimused metsa majandamisele piiranguvööndis on sätestatud kaitse-eeskirja §-s 14.

Peetri jõe maastikukaitseala hõlmab täielikult Natura 2000 võrgustikku kuuluva Peetri jõe loodusala.

Eraldisel 9 raicalal ja raieala 30 m mõjualas asub Peetri jõe loodusala ja Peetri jõe maastikukaitseala kaitse-eesmärgiks oleva elupaigatüübiga lamminiit (6450).

Eraldiste 9, 12 ja 13 raieala 30 m mõjualas asub Peetri jõe loodusala kaitse-eesmärgiks olev elupaigatüüp vanad loodumetsad (*9010).

² Vabariigi Valitsuse 11.02.2005 määrus nr 31.

Raieala eraldisel 9 jääb Korva oja kalda piiranguvööndisse ja vähesel määral veekaitsevööndisse.

Kultuuriväärtusi raiealal ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsioon ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud metsaseaduse §-s 35. Kavandatud raietöödega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatavate hooldusraiete keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatud raie mõju keskkonnaelementidele:

Vesi- kavandatud raieala eraldisel 9 jääb 0,49 ha ulatuses Korva oja kalda piiranguvööndisse ja osaliselt Korva oja veekaitsevööndisse (põhikaardile kantud veekogu piirist 10 meetrit). Kui raie tegemisel veekaitsevööndis alusmetsa ja põõsarinnet ei raiuta, veekogusse ja veekaitsevööndisse raidmeid ei jäeta, veekogust läbi ei sõideta, roopaid ei tekitata ning mootorsõidukitega kaldaid ei kahjustata, siis raietööde teostamisel ei ole Korva oja ja sellega piirneva veekaitsevöödi seisundile olulist negatiivset mõju.

Välisõhk ja kliima- kavandataval raiel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksik raie eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus- raied ei mõjuta maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele- raiealal ei ole neid elemente ja kavandatud raie neid ei mõjuta.

Raie teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatud raie on ühekordne lühiajalise mõjuga tegevus, kestusega umbes üks kuu. Raie teostamise järgselt mõjud pöörduvad. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Raie on kavandatud Peetri jõe looduslal. Ala kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Peetri jõe maastikukaitseala ega Peetri jõe loodusala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõigel kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi³ järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande⁴ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2. Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Harvendusraie eesmärk on eelkõige parandada peapuuliigi puude kasvutingimusi. Sanitaarraie käigus raiutakse puistust kahjustatud puud või üksikpuude rinde puid, mis pole säilikuud. Vana metsa osakaal piirkonnas ei lange, metsamaastik ei killustu, ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas. Seega ei ole kavandatavatel raietel olulist mõju Peetri jõe loodusala kaitse-eesmärkidele.

Peetri jõe loodusala kaitse-eesmärgiks olevatest elupaigatüüpidest asub osaliselt eraldise 9 raialal ning eraldiste 9 ja 12 raiala 30 m mõjualas elupaigatüüp lamminiidud (6450). Niitude taimkate on kujunenud pikaajase karjatamise või niitmise mõjul. Üheks negatiivseks mõjuteguriks niiduelupaikades on võsastumine või/ja metsastumine. Seega nimetatud niiduelupaigale ei oma puude raie negatiivset mõju.

Eraldiste 9, 12 ja 13 raiala 30 m mõjualas asub metsaelupaik vanad loodusemetsad (*9010). Hooldusraied ei mõjuta 30 m raiala mõjualas nimetatud metsaelupaigatüüpi negatiivselt, sest raie käigus raiutakse puistu hajusalt hõredamaks, puistu säilib. Raie ei mõjuta metsaelupaigatüübi tormikindlust. Raiete käigus puistud metsaelupaigatüübiga piirneval alal säilivad, seega metsaelupaigatüüp ei muutu avatuks tuultele ja ei tekki olulist negatiivset servaeefekti mõju. Puistu säilimine metsaelupaigatüübiga piirneval alal tagab, et valgus- ja niiskusežiimi muutused metsaelupaigatüübi sees ei ole olulised. Kavandatav raie ei mõjuta oluliselt 30 m mõjualas asuva metsaelupaigatüübi seisundit ning seega ei mõjuta kavandatud raie ebasoodsalt Peetri jõe loodusala kaitse-eesmärke.

Kuna kavandatud raiala mõjualas ja raialal ei asu Peetri jõe loodusala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaigatüüpe ega liikide elupaiku, siis kavandatud raietegevus Peetri

³Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätted (2019/C 33/01)lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

⁴ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

jõe loodusala kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatavad hooldusraied eraldistel 9, 12 ja 13 ei mõjuta oluliselt Peetri jõe loodusala kaitse-eesmärke ega nimetatud alade terviklikkust.

Eraldised 9, 12 ja 13 jäävad jänesekapsa kasvukohatüüpi, kus raietöö külmunud või kuiva pinnasega on võimalik teostada ilma suuremate pinnasekahjustusteta.

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud keskkonnaministri määrusega „Metsa majandamise eeskiri“. Metsamaterjali kokkuveol järgida poollooduslike koosluste hooldamise üldnõudeid⁵.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Raied on kavandatud Peetri jõe maastikukaitseala Peetri jõe piiranguvööndis. Mõju maastikukaitseala kaitse eesmärkidele, mis kattuvad Peetri jõe loodusala kaitse eesmärkidega, on käsitletud p 3.3.1.2.

Alal ei esine muid Peetri jõe maastikukaitseala kaitse-eesmärgiks olevaid väärtusi mida raied mõjutaks.

3.3.2. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Raied on kooskõlas Peetri jõe maastikukaitseala kaitse-eeskirjaga, looduskaitseadusega ja metsaseadusega, seega olulist mõju ei ole.

3.3.3. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raiete puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Suuremate pinnasekahjustusteta on võimalik raietöid (sh. puidu kokkuvedu) teha külmunud pinnaselt või muul ajal kaitseala valitseja nõusolekul, kui pinnas seda võimaldab.

Looduskaitseaduse § 55-st tulenevalt on raiete tegemisel tingimuseks ajaline piirang teostada tööd väljaspool lindude pesitsusaega.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4. Eelhinnangu järeldus

Kavandatud raietel eraldistel 9, 12 ja 13 pole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud, rakendades projekti osana Looduskaitseaduse § 55 lg-st 6 tulenevaid tööde tegemisel kohustuseks võetud meetmeid. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Peetri jõe loodusalale, mis kuulub Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.

⁵ Poollooduslike koosluste hooldamise kohta on võimalik leida infot Keskkonnaameti lehel, maahoolduse büroo alajaotuses aadressil <https://keskkonnaamet.ee/elusloodus-looduskaitse/looduskaitse/parandniitude-hooldamine>

2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.

3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariolukordi või suurõnnetusi.

4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariolukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Asjaomased asutused on loetletud KeHJS §-s 2³. Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

Eelhinnangu koostaja:

Ain Pommer

metsahoiu vanemspetsialist

metsaosakond